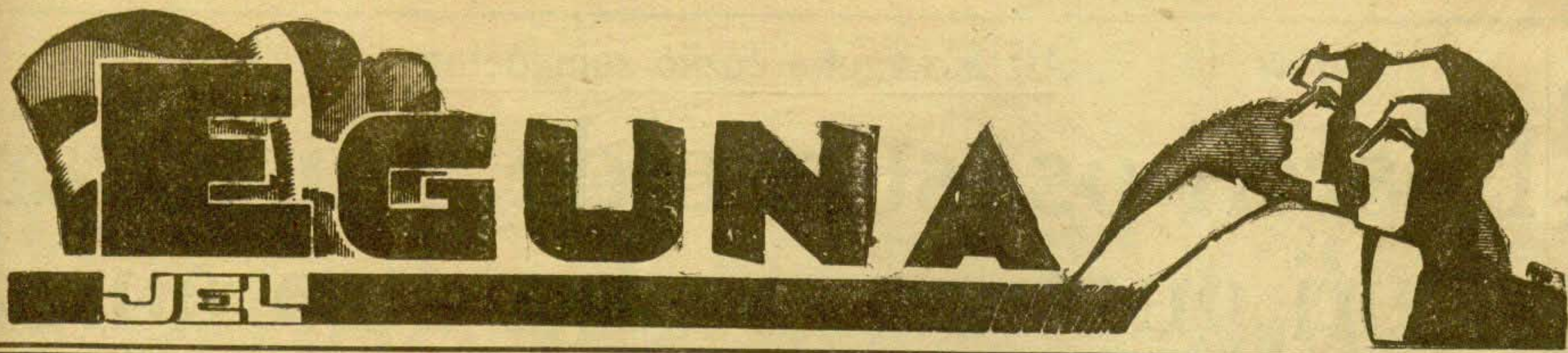

Egija.

Euzkadi Aberi txikija da geuria baña.

Eta bere lufaldiaren neurkin bat eta euzkotar bat diran bitartian iraungo da.

Lgo. urtia

123'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. orrilla 26'gna. eguaztena

15 eunen

EUZKO GUDA-OÑETAN

Egun baketsua izan gendun atzo gure mendietan

Kanpora begira

Guda latz ikaragafi ontan diardugunak, egun aietan adi ta zur kanporuntz begira gaudenik ezin ukatuko degu. Gauzak alako itxura artu du, alako albisteak lortzeki, guda osi ta mugaz kanpo begiandri gaude denok.

Egunakari geienak aietzen ditugu. Inork ez ditu itxaropen aundirik janango ginebra'ko arloztaz. Andik onura aipagaririk sortu ez ditekenekoa adierazten ditute. Egia esan, geu ere ez gaude iste oner aizatuak.

Gaur beltz dakusguna, bereala zuri ikusterik ez degu itxaroten. Aitoriza bat guri beaiean gaude o'atetik.

Lenago, Latefi Batza ofen batzar egun aietan, oraingo aldean ilak eta motelek ziran egunkariak. Orduan bai inork ez gendua ezer itxaroten!... Ezer ez ordea!

Orduak onuntz aldakuntza azi xamafa dagola deritzagu. Gaur, geiegi ez posteko, ez afotzeko, esaten digute. Beraz, geiegi ez, baña... zerbaitxo bat aietzeko zioak ba- ditugu.

Legetik urten gabe gu xantu xantu gabiltzan bitartean, arerioak derizkiote n egiñaz lasai. Guretzat kontrolak eta eragozpenak nuna, euraik beñiz, egal gusako ate ta leioak zabalik.

Kontrola lanean asi ezkerotik, egizko keja pranko eman dute Gobernuoko agintariak, baña... miu! Ikusi ba'ut ez nauk gogoratzen!...

Bitartean ementxe efemontean, aiek xoxtorik onenaz, ta gu esku minduakin. Paxistak ezkutuak ta muxinka ibiltzeari aspaldi laga zioten. Oien gibelak zer loto diran Jaungoikoak daki.

Malaga euraik artu zutela afo ta indartsu zabaldu zuten munduaren lau egutara, ta orain Euzkadi'n euren "Flecha Negra" taldeak lortzen dituen garaia. Aiek auzpateko itzik arkitu ezinik dabilte.

Ta Iberia'n atzetatik bai ote dabilen atzeritzeko batzorden bat izendatzeko kargu dira Latefi Batza'ko oiek...

Esan ba'degue ere, etzagu oraingoa olakorik iruditzen. Euzkadi zahitu ta austen diarduten egazkariak alomana dirla ba-daki munduak. Emen atzitorik daukagunak argiro erakusten dute. Orain baño len gure tufetan jaustakoak berdin. Euren aldetik dabilzkiten milaka moroen trehe- tona alaki aitorzen "uto espantat" militafak.

Ta azkenik, iseka ta buria aundiago egiteagatik edo, "Régimen fascista" deritzako Efronia'ko euren izpafingiak, italfak gudariak gure lufcan agertzen dute bikaintasuna goraltzen diardu.

Munduan, zuzentza ta gizaetasun afistorik baldin ba'dago, denbora gutxian al- kantzeta aundiak ikusi beaiean gera. Bestela gezufa ta ustekeria da dena. Europa'ko eñirik zaafan eta zuzenteko dan Euzkadi gaitzen bada, guri esku lutzeko nagi danden oiek era ez dira luzaroko.

Bitartean, euzkotafok aberi alde geran guzia eskeinzen degula jakin bair dute. Munduan zuzentzarik inork egiten ezpadigu ere, bestean norbaitek egingo lgun itxaropena degu.

BASARI

NERE BIOTZAREN IARDUNA...!

Udabotik afatsalde edef ontan, izadiaren magalean atsedendali gozo bat egin nuz, basoaldea naramakito oargabe nere onak bafendiko iraduari erantuzaz. Au egundaren zoragarria! Auzeko urteetan, basoaldeko ibaldia osk atsegina, poz- gaitza ta baretasuna sortzen zidaten pioletean. A ze nolako egonaldi ezirik egiten ziran! Ua pakea! Ua zoriona!

Orain, baña, ezin pakean bizi. Ezin gontzari tinkatu kolkoan. Begien auzean jaitzen zaitzidan onendi-tontor bioretatik dundada-ots izugarriak datorzkit belafie- ra etengabe. An dabilte gudaiekten gure anai maiteak. Gure mutil kutunak!...

Ela oldozleu oek, gontzaren ordez, samin zofotza ta negafa sortu bear di- gite kolpekoan. Nofa kezkarik eta urduritasunik nabatu ez gure anaiak, leoi os- kintzen antzera, burikatzen diran bitartean? Nofa zoriontsu bizi? Gure eskuak bilua erabiltzeko indargabe ta argal izan aien, biotz-laguntza beintzat ezin gertakie ukatu gure anaiak.

Beraz, aurtengo udabotik edef ontan, basotik xar ufatsak daramazkidala, ezin ditut aietari izadiak ain oparo ta eskuzabal ematen dizkigun edertasun zoroak. Bakoale jaio giñan euzkotafak; bakoale izan gera beti; bakoale ta zoriona nai dgi gizon guztientzat. Baña, orain, eskubide guztientzat begiramen ta itzala ere eskatzen degu. Ez dio eman inori Jaungoikoak, zio bereizi bat bitarteko izan oek, indafean eta izkiluz inor menderatu, oimperatu ta ezerezteko eskubiderik. Lapoñak ta gizaiztalak bakañak ezañ; bear zaie gizaitean ofetako zigofa. Ez gure mutilak. Ez euzkotafak. Zein da euren obena? Bakoale izatea; zuzentaren al- dea agertzea; egiñan maitsasuna egiñetan erakustea. Auxe besterik ez dute egin.

Alere, ordea, gizaitearen auzerakuntzaren izenean, gure gillbora oimpean za- paldu nai digute; oimperatu ta ezereztu nai gaitue. Makilla, zigorka ta zartako- la, ditorzkitu arerioak. Gure eñi bakoalea indafez eta izkiluz lotu ta mende- rai nai due. Zer egin jozakee gure gaituek? Euren etxea ta euren bitzta al- destu. Edozeñik egingo lukeana da beste ofenbeste.

Arerioak euraik ore, zer lortu lezakee guda ikaragafi onekin? Gudak ez dakar agudo gauza onik. Ondamendia, triskantza, biñketa, negafa, malloak, gorfoeta ta asafes dira gudaren ondorenik onenak. Gizaitea dagokion bidetik okef dabilela nate izan aien, gizaite ofen ibilia esiratzeko, izkiluetara ta zartakoetara jotze- ko eskubiderik bai al-dago? Are gutxiago, beñiz, uskurtzaren izenean. Uskurtza beti bigun, zoli ta eskurakoi jokatzen da; ez zartaka; ez amofuz; ez gofotoz. Bigundusuna da uskurtzaren ezaugarriak onena. Efekatxoa, baso zentz doala, zifi- luetan eta arpetean txiritaketa sartzen dan bezelaxe, egoki-izkilurik beaf bere egin- beñak beñetzeko. Beraz, uskurtzaren izenean epata aterata, zartakota odol ixur- ten asiea, ez da uskurtzaren betebeñak. Beste norbaiteen egikera gogotografia baño.

Alere, uskurtzaren alde batzuk ez dira ofela jokatzen. Eleizaren bafutitiek alandu diranak zartakoz eta maldez beñetkari nai ditue bere sailletara. Zenbat erikotia, zenbat biñketa, zenbat lapurreta ta zenbat gaitzakeri egin dituen gi- ron askok uskurtzaren izenean! Uskurtzak, ofatio, ez dauka zer ikusirik ofe- liko, egiteekin.

IBARBI

Auñerako egunetako joaldietan arerioak artu eban zi- goñak, atzoko barealdia eragin eutson, indafak batzeko bear ba'da. - Dima - Yure ingurutan, bakea. - Goizaldean, oraindik illun zala, zaratarik izan zan Jata'ren oñetan. Pusildun paxistak, baña, ez eben urten euren esietatik, gure mutillak ezeutselako laga olakorik egiten. - Alemaniar egazkiñen basafikeriak.

BIZKAYA'N

Egun lañolsua zan goizetik. Egazkiñak etzizala ausartuko uste izan gendun gure mendietara etor- ten, laño artean ikuspenik izango ez ebañako.

Gure usteak utz emon euskuen ofailtik eta goizeko lenen orduetara paxisten egazkiñak mendietan genduzan, mendiak suagutzen edo arerioari laguntzea eskintzen.

Atzo, oraindik gaba zala, goizaldeko iru ta erdiak ingurutan, paxistak joaldi antzeko bat asi eben Jata men- diaren onetan.

Gure gudariaren gain jarkileko as- morik ba'ete eben joaldi ori asi ebe- nean?

Zarata otsik atara eben. Kañoiak eten barik sua jaurtiten asi ziran gu- re mutillak egozan tokietara. Artile- riarren lana joaldi eta buruko gordi- telakoen antzerakua zan.

Gudariak ez ziran ausartu euren esietatik urtetan.

Gure mutillak ezeutselako laga olako- rik autortu beaf dogu.

Paxistak joaldi antzeko ori asi eben ordukoze, gure mutillak zut etu gertu jafi ziran euren tokietan eta tiroka ekin eutsen paxisten alderdie- tara, gurari ta asmo okef guziak bertan hera ebagileko gertu egozala adieraziaz.

Ela ementxe amaitu zan.

Paxistak gure mutillen gogoa igar- ebenean, ez ziran ausartu joaldirik auferu eruatzen.

Geroago laster ziran egazkiñak mendi onetan. Bonba gitxi jaurti eben ofaillo.

Gatika'ko bidean jaurti zituen ba- tzuk, Mungia ingurutan be bai. Gure mutillak, baña, tinko jafaitzen dabe euren tokietan, arerioaren ibilera guziak zaindeaz.

Atzo, goizaldean egin zan joaldi antzeko ori izan ezik, Bizkaya'ko gu- da-onetan baketsua igaro zan eguna. Jata'ren onetan ez zan tirotsik ibili egunez. Bardin Mungia ingurutan be. Mungia'lik gure kañoiak naxisten

Kañoirik ez dauka- nañen Aita Santuak lotsa aundia dauka

Paris. — Moskun "Temps"en izparlari danak Erliegiño edo Uskurtzari buruz auxe esan dau:

"Eregeñolaren aurka asi izan diran ja- zarpen edo perseluzioiak dirala-la, Doi- puru edo Aita Santuak euren asafe zu- zena safi erakutsi izan dabe.

Kañoirik eta iskilazkarik atzean ez daukan Batikano edo Aita Santuaren agintaritzaren bildurik ez dala izan beaf uste izan dabe luzaro Kemingoak (Ru- sia'ko agintariak) baña orain Roma'ko Doipuru edo Aita Santu'k euraik uste eben baño agintaritzaz sendogoa ta sus- tartasunagoa daukela munduan uste dabe orain."

EUZKADI'KO GUDA-ZAINGOAK ATZO GABEKO AMARETAN EMAN- DAKO AGIRIA:

Ipsafalde gudoñak (Bizkaya)

Bakio bafutian joaldia asi eban etsaiak, baña gogof eta berealakoan izan eban erantuzaz, geldi-erazi yakon. Bizkargi'n zifipafa makal batzuk ondo- ren bage.

Erdiko gudoñetan (Araba)

Etsaiak bere salak artu daben zigofa agertu dau, eta geldi lotu da guda -oin onetan.

Egoaldeko gudoñetan (Burgos)

Ezer ez.

Egazkiñak

Paxisten egazkiñak jo ta su ibili dirala, orixe gauza nabariena gaurkoan. Bein bafiro Miravalles, Afogofia eta Begoña suagatu ditu, guda lekua ez diranak, eta eñitafen artean erituk egina.

ARABA'KO ALDEAN

Joaldi gogofen leku izan dogu egu- netan Dima ingurutako lufalde.

Atzo, baña, egun baretsua izan zan Dima-Yure aldean.

Arerioak joaldietarako gogorik ez eban agertu. Auñerako egunetan artu- riko zigofak mindu eta indafak sa- kabanatuko eutson. - bait.

Joaldietan jafaituko dau ofaillo al- de onetatik. Ez dira egun asko ija- rako joaldiok bafiztuten asi barik. Gure ustea orixe da beintzat.

Egazkiñak ostu a batzuk egin zi- tuzen. Bonba banakak jaurti be bai. Izkilazkarik geratu barik erabili zi- tuzen paxistak. Artilleriak be une ba- tuzetan hero jardun eben. Baña pu- sildunak geldi ta baketsu.

Orixe izan zan atzoko eguna alde onetan.

Gure gudariak esi bafiak egin eta lenuak gogortzen eta sendotzen oar- tu genduzan.

Euzkotar gudariaren kemena

Zugazagoitia jaunaren azalpenak

Valencia. — Euzko guda-onak zef ibili ondoren Eñi Zainketa'ko arduradun dan Zugazagoitia jaunak Espafia'ko izparlari ta Izparlari-Batzei azalpen onetxeak egin dautze:

"Franco'k Madrifen artu eban baizen ostikada aundia artuko dau Mola'k Biz- kaya'na; Franco'k urbururatu uferatu -ezkero, urikook buruak berez makutu- ko ebeala uste eban aren gudaroste aundia ikusirik; Franco'ren ostikadearen on- dorenak astertu ondoren, Mola'k ibaie- ren amaira eldu nai dau ta itxarotako ur- tepidea eragotzi ta itxarot, egaz ta lego- fez jota, urioi beretzeko asmoa dauka.

Guda -gaiz, guda-tramankuluz gizonen baño obeto ormiduta dagoz-ta, guda-tramankulu asko ta onekin dagie asaldariok Bilbaoren aurkako joaldio: gizonex bar- rik tramankuluz dagie joaldioi ta tram- ankuluz egite okef gudariaren gogotetan zar- tada aundia emoten dau.

Euren egazkiñak euzko -guda -oñetan zortzi orduren buruan aldetaka ibili izan dira ta txandaka-txandaka suagak jaurti ta jaurti jardun izan dabe. Egazkiñez ofen gogof ta jafaitan ezin jokatue dake, eu- rak askoz, be, geiogo izan ezik.

Euzkotafaren kemena dala-ta, asko esan izan da: esan dan guzia, baña ezer ez

Arerioak joaldietarako gogorik ez eban agertu. Auñerako egunetan artu- riko zigofak mindu eta indafak sa- kabanatuko eutson. - bait.

Joaldietan jafaituko dau ofaillo al- de onetatik. Ez dira egun asko ija- rako joaldiok bafiztuten asi barik. Gure ustea orixe da beintzat.

Egazkiñak ostu a batzuk egin zi- tuzen. Bonba banakak jaurti be bai. Izkilazkarik geratu barik erabili zi- tuzen paxistak. Artilleriak be une ba- tuzetan hero jardun eben. Baña pu- sildunak geldi ta baketsu.

Orixe izan zan atzoko eguna alde onetan.

Gure gudariak esi bafiak egin eta lenuak gogortzen eta sendotzen oar- tu genduzan.

Euzkotar gudariaren kemena

Zugazagoitia jaunaren azalpenak

Valencia. — Euzko guda-onak zef ibili ondoren Eñi Zainketa'ko arduradun dan Zugazagoitia jaunak Espafia'ko izparlari ta Izparlari-Batzei azalpen onetxeak egin dautze:

"Franco'k Madrifen artu eban baizen ostikada aundia artuko dau Mola'k Biz- kaya'na; Franco'k urbururatu uferatu -ezkero, urikook buruak berez makutu- ko ebeala uste eban aren gudaroste aundia ikusirik; Franco'ren ostikadearen on- dorenak astertu ondoren, Mola'k ibaie- ren amaira eldu nai dau ta itxarotako ur- tepidea eragotzi ta itxarot, egaz ta lego- fez jota, urioi beretzeko asmoa dauka.

Guda -gaiz, guda-tramankuluz gizonen baño obeto ormiduta dagoz-ta, guda-tramankulu asko ta onekin dagie asaldariok Bilbaoren aurkako joaldio: gizonex bar- rik tramankuluz dagie joaldioi ta tram- ankuluz egite okef gudariaren gogotetan zar- tada aundia emoten dau.

Euren egazkiñak euzko -guda -oñetan zortzi orduren buruan aldetaka ibili izan dira ta txandaka-txandaka suagak jaurti ta jaurti jardun izan dabe. Egazkiñez ofen gogof ta jafaitan ezin jokatue dake, eu- rak askoz, be, geiogo izan ezik.

Euzkotafaren kemena dala-ta, asko esan izan da: esan dan guzia, baña ezer ez

Euzkotar gudariaren kemena

Zugazagoitia jaunaren azalpenak

Valencia. — Euzko guda-onak zef ibili ondoren Eñi Zainketa'ko arduradun dan Zugazagoitia jaunak Espafia'ko izparlari ta Izparlari-Batzei azalpen onetxeak egin dautze:

"Franco'k Madrifen artu eban baizen ostikada aundia artuko dau Mola'k Biz- kaya'na; Franco'k urbururatu uferatu -ezkero, urikook buruak berez makutu- ko ebeala uste eban aren gudaroste aundia ikusirik; Franco'ren ostikadearen on- dorenak astertu ondoren, Mola'k ibaie- ren amaira eldu nai dau ta itxarotako ur- tepidea eragotzi ta itxarot, egaz ta lego- fez jota, urioi beretzeko asmoa dauka.

Guda -gaiz, guda-tramankuluz gizonen baño obeto ormiduta dagoz-ta, guda-tramankulu asko ta onekin dagie asaldariok Bilbaoren aurkako joaldio: gizonex bar- rik tramankuluz dagie joaldioi ta tram- ankuluz egite okef gudariaren gogotetan zar- tada aundia emoten dau.

Euren egazkiñak euzko -guda -oñetan zortzi orduren buruan aldetaka ibili izan dira ta txandaka-txandaka suagak jaurti ta jaurti jardun izan dabe. Egazkiñez ofen gogof ta jafaitan ezin jokatue dake, eu- rak askoz, be, geiogo izan ezik.

Euzkotafaren kemena dala-ta, asko esan izan da: esan dan guzia, baña ezer ez

Esi gogofak izatea garaitza erdi dala ba'dakie eta eten barik, geratu barik, atsedetik artu barik ekiten dautse lan oferi. Ofela arerioari era- gozpenak ipini al izango dautsez eta euraik be zindoki irau al izango da- be arerioaren joaldietan.

BURGOS'KO GUDA-OÑETAN

Bakea. Gora-berarik ez, naxisten egazkiñak egin zituen osterak izan ezik. Bonbarik ez eben j- - - - ofaillo, kalte askorik egiteko eran.

Kañoiak beti legez sutan jardun eben. Eta pusildunak tinko.

Ofa atzo oratu genduna alde one- tan.

EGAZKIÑAK

Elengabeko lana egin eben atzo be paxisten egazkiñak.

Lanoz beterik agertu zan ortzia. Egazkiñak agertuko ez zan ustea gen- dun, ofelako illun gure mendiak ikus- tean.

Baño egazkiñen motofaren ois- laster zan gure gañean.

Bilbao'ganera ainbat osteria egin zituen.

Ez dakigu zenbat aldiz adara jo eben, baña amafetik gora izan zala- koan gagoz.

Bilbao'ren erizean, Begoña'n jaurti zituen bonba batzuk. Eta Afogofia eta Uba'k be, beste egunetan antze- ra, bonben bafi ikasi eben.

Gudeagaz zer ikusirik ez daben ar- tean odola ixuri zan atzo be. Egaz- kiñak jaurtitako berunak indaf orixe dau. Basatikerietarako berebizikoak dira alemaniar egazkiñari ankef ofelik.

Gorago izentau doguzan efietan ez ezik, Bilbao'ko ibai ertzeke efi ba- tuzetan be bonbak jaurti zituen egaz- kiñak. Ez dakigu ofaillo kalterik egin ete eben.

MUSSOLINI'REN AGERPENAK

España'n gudariak ditula agertu ditu

Roma. — Izparlari batek Mussolini'gaz euki izan daben jardunaldi baten, Mus- solini'k agertu dautso espafia'k auzia era- bagiten ez dan bitartean europaf baken a'iskuan dagola.

Estadista batentzat egia esatea onoi- menik onena dala agertu eban. Espafia'k gudan izan diran italfak baje efesadea argitatzera gertu egoala, geitu eban, mundu guztitik ezagutu dagiazan Italia'k egin ditun alegiak europaf baketa zain- tzeke.

Zindotasun auxe izan zan bere ustez Italia eta Alemania'ko gobernauak Sala- manca'ren alde agertzera biartu zituana.

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euz- kadi Jaungoikua'rentzat" ixil- du bage esan oi - eban Arana -Goñi gure irakasleak.

Esnera au abuan, goguan eta bihotzian euki baf dogu, beti

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euz- kadi Jaungoikua'rentzat" ixil- du bage esan oi - eban Arana -Goñi gure irakasleak.

Esnera au abuan, goguan eta bihotzian euki baf dogu, beti

BILBAO'KO izpafingiak

"Euzkadi"

Gudea buruz eretxijak-ereti agertuten dirala diño. Batzuk ondo ei-dagoz, asmo zuzenak erakusten dabezela-ta. Beste be, teuk, baña, ez ain ondo be. Batz-be, eretxijok agertutako erakusten daben era.

Gudea albat lasteren irabazteko asmo zuzenak agertuten diran eretxijak-ereti eretxijak, bidezkuak ei-dira, ta udalardutia yaolenak. Gudea diño onetan gustien laguntasuna biaz ei-da, ta, biaz be.

Oraingo esturaldi onetan, gudea-bide gustijak eraldat biaz ei-dira, ta gurendea-bide zuzenetik jarraitu. Euzkadi'k, zorijonez, bide ori, guren jafatu ixan ei-dira. Gudearen garrantzia, emen, ondo ezagutu ixan ei-da. Alan be, baña, zozeren utsik ez daukan ixatia gaxa be gaxa ixan dala-ta, guri be akatz txiki batzuk ezarri legislabazala diño.

Bilbao ingurubetako esijak buruz atxeketa txiki bat egiten ba-dugu, lan edef ta onurakofa egin ixan dala ta lan ori egiten urduri-samaf ibili ixan dirala be biaz. Eta au, akatzat etsien dau.

Atxeketa dala nai suizidatua ixan, zoz-zer egiteko asmoz eskubetapututen, dan langayia zetarako dan eta aregaz zelako lana ta mundik jo biaz dan be, aufetik jafin biaz dala diño. Itxumustuban eta aora duan ez dakijala igutitak, onurak ald txiki-jonek be ez dakofa esaten dau.

Aldi onetan egingo dugu gustia, bi-jotzar baño burubaz geyego oldoztuta egin

biat dogula agentuten dauka. Bijozka-dak alde batara laga biaz ei-dira, gure zuzendarien egindubak onetsiaz gurenda-bide ziaz auzera jafatuko.

"Tierra Vasca"

Bilbao, Ginebra'n daukagula diño. Bil-bao'ren ixena, Europa gustijan ezagun egin ixan dala esaten dau, gudea onen ixen eta ixatekua be, Bilbao'n dagaia-ta.

Paxiotafan ames gustija be, Bilbao ei-da, gaur. Bilbao artuko ba-beba, aftu, galdutaz esten daben gudea oni, beste os-pernik emongo ei-leukijue. Ginebra'n egin-go diran batzafetan, Bilbao'ren ixena, lo-tsarik aundijenaz oguziko ei-da. Eta an batzen diran batzarkidientzat be, Bilbao'k, garrantzia aundija ixango ei-dau.

Mola keneral etoyaren ames gustijak be, Bilbao'tzakunak ixan dira. Latefi-Batza'ko ordezkanjak Ginebra'n bazu baño le-nago, Mola ameslarjak, Bilbao aftu gu-rra ei-dau, Bilbao bere menpe dauala, euren nagositasuna efskaldafen goik Latefi-Batzaknei erakusteko.

Ames ori egiteki iusteko, Mola'k iz-kilu, egazkin eta gudari, gurañe ixan ei-dauz. Gudea-ortjak eta astia be, Mola'k bere adeltik ixan dauzala diño. Eta alan be, antxina aftu biaz ebala-ta gude-ara gustijakaz betu gura ixan guran Bilbao, Mola ankefaren joputza-eskubetarik azke aurkitzen ei-da. Beraz, eskefak euzko-gudarozte adoretubei, Ginebra'ko batzafetan azke agertuko ei-da Bilbao.

"Lan-Deya"

Paxiotafak gentzea lotutako, euzkotat-akin itumbena eskatu ei-dabe. Ikusten dau, oraingo paxiotaf onetik, areik karla-tan aldiko Maroto ta Espartero'ren ana-yak-odo dira, areik Bergara'ko besakada jguingafiaz atzipetu ixan gendubezan eran atzipetuko gabubezala uste ixan ei-daba-ta.

Paxiotafak nortzuk diran argi ta gar-bi esaten dauana, Agi'e'taf Joseb Andon'ik idatzi ebaz idatzija dala diño. Paxiotafan ixakerea antxe, Agi'e jaumaren idatzijan ikusten ei-da. Idatzi arek es-ten dauaz, euzkotafakin batuta ibile-ko ofek dauken egafija, ez ei-da, ba, oin-gua bakafik. Lenago be, ofetik, euren gu-rari zekanak asetu nayak igutia, euzko-tafan laguntzea, eskatu ixan ei-beben. Al-perik, baña, zuztasagaz ez dabilzen gi-xonakin buztaruta ibiltarik, jdi-ikuntzaz ez dabela lakuten-eta.

Paxiotafakandik, Euzkadi, inoz ez da-bela ezar itxaron diño. Beraz, oiañ bez-za. Gure eskubidiak bertan bera laga-ta gudea amafutia gura ixan ba-gendu, gudea au amafutia ei-gukan. Baña ez Bergara'ko besakada, berbitzuko dogunak ez ei-gara gu. Paxiotafan egazkin batzak Bil-bao-gene yabikuzan bitafitak, guk gure eskubidiak adoretz aldetuko ei-doguz. Aldeztze onetan Goikua be, geukin ixan-go ei-da. Beraz, gurenda be bai.

"El Liberal"

Donostia'k, Franco'ri, 108 kilo ufe ba-daldu ixan dautsozala ei-diño Donostia'ko izpafingia batek.

Donostia, paxiotafan menpe jausi baño len, efskaldafen eskubetan aurkitu ixan zala diño. Eta alan be, euren eskubetan ixan eben uietza aregaz ez zirala jabetu, naizta paxiotafan eretxiz laguri-ixena ixan efskaldafak.

Efskaldafak, Donostia, andik urten zi-ranjan, oso-erorik aga ei-beben. Ifo-rekaz ziran ogasunak be, antxe laga ei-beban, bafa orain Franco keneral etoyari baldidu ixan dautsozalan 108 kilo ufe be.

Paxiotafan ufe-egafija aundija ei-da ixan be. Ufe-egafij ofek iguti ei-dauz, eta euren egafija ase-guriak bultz-eraginia, España'ko Txindi-Etze nagusiko ufa be, euren, garakidunena dala esaten uzafu-tu ixan ei-dira. Donostia'ko ufiar jabe-tutia, lapufeta-lapufeta ixan ei-da, bafiz. Paxiotafak, baña, ufe egafij ei dirala-ta, begi-aufian ikusten dabenari, norena ean itandu barik elduten ei-dautse. Lapufik lapufenak be, orixe baño besterik ez ei-dabe egiten: aftu al daben gustija, aftu ta amfara.

"Euzkadi Roja"

Zigora eskubetan dabela jausi gura ixan gaurbezan gudeburu asaldarijak ekafi ixan eskubetan gudeari eusten eta atre-runtz eragien dihardugula, amaf ilabe-te igazi ei-dira. Jopu-estuntzea idon-tik txertatu gura ixan dautsozalan gudeburu ofei, bidebakokeri cri auzera eruat-ko, iforen lanetik bizi ixan diran aberatz okitubak lagundu ixan ei eutsen. Catalun-ya ta Euzkadi, azke bixiteko sortutako ari-bi onetik be, idonetatik lokafijak jafita dabezala ikusi ura ixan ei-dabez, ofetik.

Euren nagosi-egafijak, baña, ofetik azko ixan ei-dabe gudeari onetan. Ma-drid, Gudealafara ta Pozoblanco'n po-ot-egin ixan dabenian, Euzkadi'a etofi di-rala diño, daukazan indaf gustijak Bizka'i'ratubaz euren indaf gustijakaz Bilbao'ri oldartutako.

Bilbao'n be, baña, ei gogofak idoro ixan ei-dabaz. Eta Bilbao artuko antzik be ez ei-dauke andiño Mola keneral etoyaren gudarozteak.

Bilbao aldezituen daben gudarozteak, paxiotafan jopu - estuntzarik ez ei-dabe idonetatuta gura. Jopu bizi baño paxio-tafan auzi gudeonatan jausi ba gurgato ei-dabe. Onetara oldoztuten daben gude-rote adoretuben esija apufutuko Mola'k Italia, Alemania ta Aprikatik ekafi ixan dauzan algeretuek baño sendotubagunak biaz dira, bafiz. Ez Mola ondifo Bilbao'tik al bizi ta. Ondifo ez da Bilbao'ra saftu. Eta saftu be... jifoz saftuko etc etc, gero?

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Eriaren osasun-alde bear diran neurri guztiak artuko dira aurrez

Datoñen larunbatez jaboí eta margarina, ta 29, 30, 31'gn. egunez moskatel banaketa egingo da. Izparik gutxi jaso gendun atzo zaingoetan.

Lendakaritza

IZPARIK EZ

Gure egunerorako xerbait jaso-asmoz Lendakaritza Zaingoan guran atzo ere, betiko oitura jafatuz, idazkari berezi Basaldua'taf Kepa jaunari egin genib-izon galderek-galde, baña, egunkarirako izparik ez zuala erantzun zigun.

Lendakari jaun agurafiak gudea-ara-zoak aztertzen eman zuan goiz gutzia.

Guda Zaingoa

EREZOLA JAUNARENEAN

Egurdiz Zaingo'ratu ginean, Erezola jaun Guda Zaingo'ko izparik nagusi-arekin lotu guran izparikarik.

Guda-oinetako bizi galdetu genion eta auzer erantzun zigun:

"Gaur goizez ez du arierioak joaldirik izan. Azkenengo egunotan ainhaz k-te izan ditualako uste degu guk ez duala jo. Gudari asko gutxiu zaizkio ta gudu-katzeko kemenen ere b i malkadu. Begi-zoi dautse gure gudariak arierioari eutsi ta auzera eragiteko."

Guda Zaingoa

Espinosa jaunarengana jo gendun iz-parikarik Zaingo'ratu ginean.

Batzu-batzuk tifus-berozaz gaxotu egin dirala-ta, udarako berokak ere gainean di-tugunez, gaitz ori zabaldu ez dedin, auzer arzu bear diran neurri guztiak artuko zi-tuzela esan zigun Espinosa jaunak.

—Ez dezala inork uste beldu'ez gora-

Salerosketa ta Ornika

BELTRAN JAUNARENEAN

Ornika Zaingo'ko zuzendari nagusi Beltran jaunarekin ere, egunero bezela, izan guran izparikarik.

Gizarte Laguntza'rako jasotako ema-kuntza batzuen befi eman:

Elbar'ko endoreak, bere menpeko Uda-lekoen egun bateko alogea, 250 laurleko. Mañotaf Jon eta Martin jaunak, 39. Etxeberria'taf Andoni jaunak, 50. Bar Concordia'koak, 100.

Osasun Zaingoa

OSASUN-ALDE

Espinosa jaunarengana jo gendun iz-parikarik Zaingo'ratu ginean.

Batzu-batzuk tifus-berozaz gaxotu egin dirala-ta, udarako berokak ere gainean di-tugunez, gaitz ori zabaldu ez dedin, auzer arzu bear diran neurri guztiak artuko zi-tuzela esan zigun Espinosa jaunak.

—Ez dezala inork uste beldu'ez gora-

ka asteko gauza danik—gainerratu zi-gun—. On da beti ere ofelako gaitzaz auz-fer artzea ta bear diran neurriak garaz artzea. Eriak bete dezala oro egindun ta garbi euki dagitela bai euren buru ta euren etxeak. Egiten dana, guztion onerako izango da.

Efi-zaintza

IZPARIK EZ

Atzo egurdiz Efi-Zaintza Zaingoan em-gendun izparikarik befi-jasotzerik, al izan.

Luisa jaunari egazkin anke'ok non izan zuten aldi galdetu genion eta egu-erdiz oraindik ez zuan inongo izparik. Fernandez Zabaleta jaunari ere galdetu genian baña ezefen befinik ez zuala erantzun zigun.

Langintza

ERAMAN-EKARTZEKO ZUZENDA-RITZA NAGUSIA

Zuzendaritza Nagusi onek ustutako efi-etatik ekafitako ifati edo radio batzuen

jabe egin dabez, euzko erabiltzeko bai-mena lortzen duten jabeak jasotzera er-du ditezela jakin-erazotzen degu. Bai-men ofek idazgela onetan eman gura ta ortarako, eskatzen duanak Artekari-tza onek epailako g'guz eman zituan ara-nak bete bearko ditu.

Bilbao'n, 1937'gnko. Iorielako 24'guez.

Gizarte-Laguntza

EMAKUNTZAK

Erañegun, astelenez, jasotako emakun-tzak dira ondoren ezaritzen ditugunok:

Atutxa'taf Kureka, Etxeberria'koa, 4 laurleko; uriko eskutitz-banatzaleak, 75; Landazabal'daf Luka'k, 50; Uriarte'taf Salusti'k, 50; Antiaerotoako talde oroko-lak, 250; U. G. T.'ko 61 zenbakidun gu-daloroakoak, 200; Soto'taf Bitoren'ek, Ses-ta'koa, 25; Getxo'ko C. N. T.'koak, Gu-darian Umezurtz-alde, 10; U. G. T.'ko laugarren gudaroroko osa-taldeak, 70; Zo-fo'ta'ko Lantegietakoak jafatzen batu-takoa, 12'50; Bizka'ko Diru-etxean ja-sotakoa, 18.

Danetara, 803 laurleko.

Gora Euzkadi Aintza jaunari

Agur, euzkoak, agur t'ardi: Aspaldion bizi emate. Nagiak bota beaetan daiz gaur EGUNA izparingia xerbait bialiko ja-dot. Mendian arkitzen auzi; asmo onak eta gogo omak ekafi naute mendira. Jaun-goiakori eta Lagi-Zafari diotan maitasu-nak eraginida igo naiz. Arantatz aldera. Noiz arte egoteko?, galdutako dii nortai-tele. "Euzkadi ezkatu arte", erantzungo diot nortaitofi.

Aurki izango ote dek ori? Ezin diat erantzun; bañan nire ustes jainkoq ga-raz eta amdi etia izango dala dio jau-nak bere ebangerian. Inoz ero ez gura leian atok, gu euzkotafok, bañan etan gogof eta indartutak zapaldu eta zearo birindu nai izan gaurtutan al degun in-dar, kemen eta adorea, erakutsiaz etsai zekatz oven erasoak eustera, jefiki gera.

Antxina efskaldafat afoak, kartagotafak, gototafak, mofetik, ainhete aldiz espa-bafak Euzkadi edutuan menderatzen ale-ginka ibiliak idetzu. Ta zer gertatu da? Beti efi txiki au garraile. Afoak beti mender-tuak. Oinguan ene etsai afoak ditugu auzer-aufe gu menderatzeko egafi biziaz, gu bidezko gogofa bultzaz jantzia.

Zer egingo du Euzkadi txikiak? Itali, Aleman, Portugal eta beste paxiet nastabalen auzer? Eutsi, eutsi, lenengo; jo biziko gero ta auzera azkenek kofikariki maketof ealean atetik Euzkadi azkatu arte, afoak apal apal jari arte.

Orduntze biotzez eta gogoz abestuko degula: "Gora ta gora Euzkadi, aintza ta aintza bere Goiko jaunari."

LEABURUTAR BIKENDI

Ariztimuño gudalorua

Langundun, Ariztimuño gudalorua markituen dan gudealotzera jafat'edi bat goba. Bertan, Euzkadi-godez buruka-tzeko, egafi biziya nobafin goba guda-nen aslan.

Pos-ozak igero goba bertan egin goba aldija. Abegofia. Jantzele adie-tatik maketio apal antzo aftu be egin ginean-eta.

Abesti alarik be euztan geuntzen Ariztimuño'ko gudari kementatufi. Batz be, gudalorugan Ikererikija go-aro auzi yalun belari bauna-ziaf.

Dreit goma daukarik bizi be pol-ta daketo ementze jafitio dogu, gusti-jak ilasei dagitjen:

Aldiz dogula ereditat

Gudari gustijak

Goitru daiguan bialor

Ibat ta mendijak

Euzko-guste bialor danak

Mezadu bulafak

Euzkadi'k jantzele

Betiko eteyak.

Negarez daukagun deyez

Oipuzkoa ta Araba

Eskus lantuta dogu

Gure anai Napara

Zozotzu ba izkilotak

Golan auzera

Gure oitza baño oia da

Anayen bialotza.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI ABERTZALEA, USTE GABEAN KALERATU ZAIGU ETA ASKO ARITUTA DAUDE NOLA EUZKERAZ EGUNKARI BAT ARGIT-ALDU LEKEN. IRARURTZEN ALDEZU? ARPIDETU ALTZE-RA? ZERI BEGIRA, ZAUDE?

Latefi-Batza'ko gurendea Ginebra'n gentza-bila batzafak-batza'k egiten di-harduben artlan, Mola'ren otseñak, emen, Bizkaia'n, gudea-subari puzka di-hardube. Gudea-subari puz egiteko gu-de-azupio gustijak dauz Mola'k. Eta euralaz eten bako puzketetan derago-yo. Gudea-suba bixituta dauka, eudi. Su-garirik-sugarikjanakaz bixtu dauanaren be, baña, bera, su-egafija asetako be-ne su ez dau ikusten: Euzkadi ta euzko-taf gustijak efskaldafak beste su ezin dau lotu. Gofoto - subaren garaz bakafik efskaldafak ezalzo idoro ixan dau idoro be, Euzkadi, Mola'k, Euzkadi'ren bijotza, eze dago ondifo...

Gofotuk gofotuten dauan egafija, ase-gatza ixan oi-da, ixan be. Mola giza-gaxuak, beintzat, amabost aleginak egi-ten dauanaren be, egin ase dau. Eta antza dagonaz, berjala aseko daben jo-fetiz be ez yako artzen.

Ituri askotan peup egin ixan dau, ituri askotatik ura edatzen asi. Asi ba-no ez baña, ituriko ur ozkiritjaren go-zua abo-sabakrituten asten ixan danc-ko, iturija bertan-bera laga-ta beste ituri batara juan biaz ixaten ixan da-ta.

Egun baten, Soubre-mendiko ur oz-kiritjakaz bere gurenda-egafija asetu gura-ta, Soubre'runtz egiten asi zua. Amgo urak, atsegin ixan yakazan. Ba-ña ta tamala! Soubre'ren aldetatik oyu egin eutsen, eta ur areik euzkotafan urak zirala esan. Beraz, urez asetuten ez eutsen lejan, lapufeta-antzo eza-nelaturu ixan ebanaz ezipan-ingurubak ezoten baño.

Soubre'k aldeze genduet eta ardura-tsuhak euzkagala ilusi ebantian, jata'runtz igutitua erabegi eban, eta jata'runtz egin zan. An be, baña, esakun zarak esan oi-dauana, txakurak idoro ebazan, Mola'k, eta gura ixan eben beste ur edan barik alde biaz ixan zan andik be.

Mola, baña, egafi zan. Eta Soubre'n ez jata'n ase ezin ixan eban egafija ase-guriak, Bizkaia'ra eruan eban. Bizkaia'ri be, baña, Mola'k, txakurak idoro ebazan, zaunka gutxi ta agiak azofelz erabiltzen daktien txakurak ido-ro be. Bizkaia'ri, Mola'k uste ez ba-dau be, jautia dau, ba. Eta jautiak, alantx, biaz be-ta, jautie-indaf gusti-jakaz jaban eban Bizkaia'k. Mola'ri agi-fak erakutsi eutsazan. Eta ateruntz eragin.

Soubre, jata ta Bizkaia'giti aufera-rik egin ezin ixan dabenian, Dima'tik jofen, asi yaku. Mola, Dima-mendietan be zozotafak idoro dauz, baña, Mola'k, eta Dima-aldeziak imini dautsoezan esijetan lotuta geratu da.

Bilbao'ra etofi gura leuke, bafiz, Mo-lak. Bilbao'n bizi garantik jaten dogun ogi baliza txastan gura leuke, ta txal-dietan dabiljan eban bako mabafadea ilusi. (?) Queipo'k Sevilla'tik esaten dauzan batekuak, be, Bilbao'tik entzu-tako guraririk bixitjara ei-dau, Mola'k.

Gurarijak-gurari, Bilbao buruz so-tu ixan yakazan gurarijetatik bat bera be jofu barik geratu biaz dala esan jefiko Mola gaxua. Bilbao'tik urun ez da bizi. Ufian bizi daganen be, baña, egin da etofi. Ez etofiko ez izakela.

ko, bideko esijak uratu ezin dabezala-ko baño. Mola'ri, bera dan antera ta basatija dalako, basapitziari imini oi-yakazan lez, esijak iminten yakaz, ba. Kalte egiten baño ez datofenari, esijak imini biaz yakaz, imini be. Eta Mola'k, orain afte, kalte baño ez dauku guri egin. Kaltegin-kaltegin da, Mola. Bil-bao'ra saftzen ez yako laga biaz. [Ez orke!]

Gentzearen gezarnjak gentza - bila dabiliz Ginebra'n. Mola'ren egazkinak, ostera, Bilbao'n, gudeari guba emoten.

Gentzearen gezarnjak gentzeari del-ka deragoyoen egunetan, bafiz, jiozko gogofen oldartuten dautsa Mola'k. Bil-bao'ri. Eri-jotzearen gezarnjak diran burnizko afano batzok, ganetik kendu barik yabilluz egunotan. Asate dira. Eta euren asate-aldejetan, amururik amuruenaz oldartuten dautsa. Gine-bra'n batzaruten diran gentza-zafien aurka jafi dirala diudi, gentzaz bizi gura leuken uritari gudea-oyuka gentzaz bixiten ez dautse laga gura-ta. Mola'k ez dau gura gentzarik. Mola'k Bilbao aftu gura dau, Euzkadi gusti-jaz jabetuta euzko-abendea-gafolua deusezuta iminteko. Mola, Franco ta onen lagunak eta ugazabak dira Hiler eta Mussolini'ren asma be, orke da: Euzkadi'ren jxanagañokua atzin-dutia. Baña ez dabe jafitxiko. Goiko Jauna'k ez dautse, laketuko, Euzkadi bixitko da, Euzkadi bixitja Goiko Jaunaren gura dalako.

INGLATERA ALDEAN

Euzkotar umeak eta egazkiñak

"La Tarde" gure egunkari adizkideak agertu dan urango idazlantxo auz:

"Gaur goizalean onoko izpa' ar enon dan ifati ingeles batek. Joan dan astean atzerikatu ziran euzkotar umeak South-ampton'en dituen biziakoa gain, egaz-kin batzuk ibili zirala.

Umeok, egazkiñok sumatzean eta Bil-bao aldean paxisten egazkiñak egiten zi-tuezan ibilera bildurgariak orokur non-bait, umeok izu laurotan, igesika asi zi-ra, ikaraz jofita.

Gertaera au Londres'en jakin dapan, zartada andia eragin dautse, egazkiñak itunak azalduaz.

Ingeles Gobernuak eta Egazketa buru-bideak gertakizun ofen bari jakin dabe-nean, aginduk emon ditue zezaki, euz-kotar umeak habestuta dagozan lekuen gain, egazkin garan bat ibili ez dedin, ez zibifik ez gude'orik, ezergalitik ere.

Txalogafia benetan Gobernu ingeles-aren jokara onize, umien kalteko danik euzko ere ezbadai nai laketu.

Dana dala, gure umeok ere, paxisten egazkiñak emen zela anker jokatu daben agertu dabe; ta paxistokandik uruti egin afen, euzk ez dakila, umeok, egazi-ñak ilustean, euren abarjan igazitako lafiki egun lafak gomutatu ditue."

Ginebra'ko batzara

Arañegun erietako ordezkariak egin eben batzara'ko zertzeladak

Alexandretta'ko auzia, espanaf gudea eta armak gitxiizeatzazko lanak.

GINEBRA'KO BATZARA

Ginebra. — Esan bezela, aratsaldeko bogotetan asi zan Latefi Batzaren ixle-ko bilera, Quevedo, Jauna, ekua-dor. tafa buru zala, Batzafaldi oso labur.

Batzar-gai iru auzi egozan, Alexan-dretta'ren araudia, espanaf gobernu jatoraren dela eta arma gitxiizeatzazko asma.

Iru auziok aintzat artu ziran. Gai bat utzi eben, Irak'eko araudia, eta agertu eban gobernu ordezkariak ufe-n gorako atzeratu ere arazu ori.

Amabost ordezkari eldu ziran. Onetik, eta beste guztiak ere bai, batzar orke.

Euzkoak befi garaile

EFOMA NAIZ ATENAS

Ez ziran ezautzen, da España sortzerik inortxok oldozten gizaldi asko lundik batzartzen ziranen, auzit zafien auzian gure asabak emet.

GURE MENDI SENDOTAN

Maiz ziran den egon, Iudari begira orain bezin gogor, Latefi guriari egutik euztan go, gu guretat ain gura tuzek egon ba or.

EUZKADI'REN GERA

Euzkadi jaun'entzat, erakutsi ziguna dagukgu maiztutat, bera jaunakin dago zorion guretat, onuratsi izanik abefarentzat.

ETSARIK BASATIAK

Oi zuten zin egin, Euzkadi'ko efiia Jurreratu zefin, baña jaungoiko omi beti da gurekin. Aitor za'en efiia zoriontan dedin.

GAUZAZ BETI BEZELA

Igera oeratu, eskilli ots zikiñak gaitugu gaur esnatu, xerbait ikusi naita lejora agertu Viva Cristo Rey! otsak gaitugu gu aftu.

KRISTO JAUN'EN IZENA

hola artu liteke? Bere izen edota zabaldu balieki! Ez trezta txaf izotzuz, bai maitasun da paketz, beñere ase gabe biotza leku art.

ZULO

ALEXANDRETTA'KO AUZI ZALA

Ginebra. — Alexandretta'ko araudia dagokionez, turkial gobernuaren asma ez dabe aintzat artu jakitunak, eta Sandler estu ta lafi dabi konponketa bat mundik egingo, bera bai-da auzi ofen bidegila.

ARMA GITXIIZEAZKO LANAK

Ginebra. — Larunbatan batuko da arma gitxitze aldeko landolea. Bañan diñoez, uf

ATZERRIKO IZPARRAK

Inglatera'ren ondoren onik izango ete dabe?

Eri batzuek gertu dagozan a'ren, besteak ez dira e'rez makurtzekoak, itxuraz. - Ogei ordu ta erdian Alejandria'tik Southampton'era. - Irurogei milla gizonek abertzale batzuen azkatasuna eskatu dabe. - Franco'ren mo'oi baten azalpenak.

INGLATERA'KO GOBERNUA'REN JOKALEGE TA BURUBIDEAK

Londres. — Bureskunde jaiak ezkerreko atzo batzuen ziran Lords eta Komunes Aldundietako aldunak. Batzuek orlek dirala-ta, arduretsu egozan ingelatarak.

Eri-matxihaden gudaraien diran erbestetarik gogozko gudaraiak erbestetatu a'leako Gobernuak egin ebanan armenon bati emon eban Lateri-ara-ko Zaingo'ko Idazkari-Orde, dan Gran-ko jaurmak.

Ondinokaren Gobernu batzuek erant-zen ez eban-a'ren, Inglatera'ko Gober-
nuak adierazteko ebanen, efi-matxihada
ri amateko laterien artean serbait
later egingo ebea, be, azaldu eban.

Batuek dirauan-arte erbestetarik go-
guzko gudaraiak erbestetatu nai, be,
nai leango mila adierazteko eban. Kon-
vencioak gogoz aritu eban, be, a-
le, emon eban.

Bilbo'ra milerak-ase, duzan inge-
lata'k eta euzkotat' onizak Bilbo'ra
jaukitu eban dabea-ta egin dabe-
an salakuntzat Gobernuak denezu

Zarata ta nasteak txinaren eta japon- daren artean

Tokio. — Japonat' orizagat' txinatar
juntat' egin dauten barabak-erak
ara andia sortu dau politikoan artean.
Batasunak oniztatik Kyohi jausi da, be-
ra' txinatar' erizagat' bere etxian sortu zi-
nako pistolek orizagat' Lotu ta er-
man-gela batera kuan eban.

Bendik amaf ordu igaro ondoren at-
an eban, Japon' orizagat' egin zit-
an lanu ebeak. Amabi toletat' zai-
nau dago.

Ori dala ta japon'en gudontzi batzuek
juntat' egin dauten barabak-erak
ara andia sortu dau politikoan artean.

Swanton'en egin dan ausa'aldit' au ja-
pon'ri dautan bat dala uste da.

Sundia, japonat' euzkotat' tirok-
at' egin dauten barabak-erak
ara andia sortu dau politikoan artean.

Narkin' Gobernuari botatan dautse
e' guria, sasoz ebatit' jaink e' de-
be-ko naste lau.

egin bea' ebaa azaldu eban gero, ta
milerak-ase Inglatera'ratzen diran euz-
kotat' onizak utsik Bilbo'ratzen di-
rala.

Buzkotat' agintariak Gornika'ko
apurtze ta sutzei buruz, nork eginak
ziran astertzeko, eskabidea egin eutse-
la Inglatera'ri ta eskabide orin bati
Alemania'ri, Italia'ri, Portugal'eri ta
Rusia'ri emon eutsela Gobernuak adie-
razte eban azkenez.

Suagaketa orer' buruz astertzeko
egitea aji ezkerre, olakorik jaso dan
toki guttietan egingo dabez astertze-
teok.

BAKEA EGITEA TA GOGOZKO GU- DARIAK ERBESTERATZEA

Londres. — Ez Sartzeko, Batzorde
Txikiak atzo goizez egin eban batza-
fean, be, ajiu-batzordearen eskabidez,
batzafeko ajiuaren artean leengo, efi-
matxihada onetan dagozan erbestetarik
gogozko gudaraiak erbestetatu izan
dabe.

Politiko batzuek azaldu dabenau auzi
oferi buruz Inglatera'k egin dabenau
galderak bajezkoa emon dautse, Prant-
zia'k eta Belgika'k. Lanubatez aritu
eban Portugal'en erantzuna, arakaitzen
diferentia orain eta zeatz arakatu, be,
egingo dabe.

Alemania'ren erantzuna baleskoa
izango dela uste da. Rusia'k eta Ita-
lia'k ez dabe erantzun. Eri-matxihada-
ko, alde biotako Gobernuak, Erbeste-
ko Gobernuak aburak eazagutu ondo-
ren euzenduko dautse, Inglatera'k
galderok.

BAKEA EGITEKO ERAGOZPEN AUNDIENAK

Londres. — "Daily Telegraph" en abur-
uz, efi-matxihada onetan bake-uneoi
egin al daiten eragozpenik aundienak
gudan dindardun alderdi b'ien aldetik
izango dira. Alderdi biok gudea laster
irabazita gaitzekotan ei dagoz-ta.

ITALIA'N ESAMESIK ASKO

Roma. — Eri-guda onetan erbesteta-
rik bitarteko dirala-ede bakea egite-
ko Inglatera'k azaldu daben asmuak
esames asko sortu dauz italiar politi-
koen artean.

Mussolini'k bere gudaraiak Italia'ra-
tuko dabenau ala ez ezdaki inork.

OGEI ORDU TA ERDIAN ALEJAN- DRIA'TIK SOUTHAMPTON'ERA

Londres. — Alejandria'tik Southamp-
ton'era osteraka dabilan salerosketat

egazkidak, ibili ori orain arte beste
inork egin daben baino lasterago egin
dau. Igande goizaldeko inurak ogei gi-
txiaguetan atara zan Egipto'tik ama-
lau eta bostean kiloko salerosketat
gauzak in eta Southampton'era Alen-
en, Brindisi'n, Roma'n eta Marsella'n
geldiuneak eginak ogei ta ogetamaf
minututan eldu zan. "Imperial Air-
ways" batzafena da egazkidak.

60.000 GIZASEME ABERTZALE BATZUEN ASKATASUN-ESKE

Bruselas. — Europa'ko gudategan, ale-
mandafak Belgika'ratu ziranen euren
abertzale jardunakaren atxilotu edo
moroloperatu ebanan p'andestafan as-

katasuna eskatuaz buru-agerpen aum-
dia egin dabe 60.000 notifik.

Buru-agerpen ori egin eban talde
aundioi kalerik aundienak zeaf ibili
zan eta ezertarik buruka ez naste
gabe ibili, be. Danon auzean politika
-alderdi batzuetatik, buruzagiak eta
plandestaf batzetako ordezkariak juan
ziran.

BAKEA EGIN GURAZ

Londres. — Eri-matxihada onetan, ba-
ke-unea egiteari buruz zer deritzoen
Inglatera'k bost laterir galdetu dautse
ta Prantzia'k ondo deritza erantzun
dautse. Portugal'ek oindinokaren ez
dautse erantzun eta Alemania'k erbes-

tetar politika-zabalkundetarik, be, er-
bestetatzeko gogozko gudaraiak er-
bestetatu ta bake-uneoi egiteari ondo
deritxo.

Italia'k eta Rusia'k ez dabe mistik,
be, eban. Gogozko gudaraiak auziak era-
gozpen asko dauz izan Valencia'ko Go-
bernuak moriak, be, erbestetarik elsi
dagiezala nai dau ta Franco'k guda-
tea asj zan ezkerre, espafiar egin dila-
nak, be, erbestetazea eskatzen dau.

FRANCO'REN MO'OI BATEN AZAL- PENAK

Salamanca. — Franco jauntxuaren ku-
tum-kuntun eta begiko dan beste jaun-
txu batek erbestetarik izpariariei erbes-

tetarik bitarteko matxihada onetan
bakea egiteari buruz azalpen onetiek
egin ei-dautse: m'ixistat' e' a komunis-
tak Erkaletik edo E'republikatik jau-
ti gengizan asj dogu buruka au ta abe-
ria maite daben espafiarik dan-arte
("gure aburuz erbestetarik kendu da-
guezan-arte") burukatzeko baldintza-
tan gogoz ta Espafia nabarmen baten
bizi izatea gogoz onartu baiho len iz-
kiluz jokatu, dogu. Espafia'ri yago-
kon auzian erbestetarik sartzerik ez
dogu jaketuko (alemandaf, italiar edo
moro izan eak geitu beaf eban).

Jauk o'rek guk, be, Euzkadi'ri yago-
kazanetan sartzea espafiar erbesteta-
rei jaketzeko, gertu gagozala uste ete
dau?

GUDA-AUTUAK

Españar gudea ta Alemania'ren asmoak

Eden'en asmoak Hitler'ek osoan artu ditu. - Alema-
nia'k espafiar gudea ainbat ariñen amaitzea nai?
Alemaniaren ustez ingelesan asmo o'rek gorabera
andiak erakari leikez.

ESPAÑAR GUDEA TA ALEMA- NIA'REN ASMOAK

Berlin. — Espafiar gudea zeoro amai-
tu dedin, ingeles asmoari laguntasuna
eskehitko ei dautse, oniztat arituz, Ale-
mania'k, orotaroko leengo malatzat
bake-aldia izanik. Ingel'ek Gobernuaren
bitartekotasun asmo ori azalduetan
agindariak, Von Neurath, doistaf er-
beste arazetako ministroak bere Go-
bernuaren jokareta orixe izango zala
adizuki ei eutsan ingeles ordezkariari,
Neville Henderson'.

Aleman izparingiak arazu onetaz
orazafte txistik ere egin ez daben af-
en, neutral diran diplomaziaz gizonak,
Eden'en asmo ori Hitler'ek osoan on-
tizat daukala esan dautse; alegia, espaf-
iar gerta alik lastefen amaitzea.

Azken aste auztan politikak dituen
esamesetatik, espafiar auzian naikoa

aseturik dagoja Gobernu alemana, azal-
du dabe.

Alde batetik, aleman agindariak go-
gaituta lez dagoz Espafia'n Franco'k
nagusitasuna lortzea ezitako dauala
ko orazafte; eta bestetik, alemanak ez
dabe leengotan eban zaletasun bizi
espafiar paxistentzat, espafiar auziak
gorarik ez-ta, ez ara ez ona egiteko
antzik ez dabenau, europar auziak
egorra lartitu ta astundu baiho ez dau-
alako egiten.

Alemania'ren erbeste jokaretan ja-
zoera auzi garbituta, beingoan auzi-
tatzat emon beaf dan jazoera baiho ez
dala dinoio.

Alabaña, alemanen azalpenak ager-
tzen dabenau, Espafia'ko auzian bitar-
tektotasuna kontuz azbertu beaf dan
arazua dala; ingeles asmo o'rek gorab-
era aundiak erakari leikezala.

O'rez ganera, Alemania'k aspaldi
esan ei eban Espafia'tik atzeritaf gu-
dariak aleritafat egin beaf zizala, po-
litikoa eta zabalgunde-zaleakaz ba-
tean; orduan, bafia, Alemania'ren asmo
ori beste Estdaduek ez ei eutsen jara-
monik egin.

Asmo ori urtarfaren 7'gn, azaldu
eban; asmo ori orduantze aintzat artu
ba'leba beste Estdaduek, espafiar auzia
orabagiteko bideak askozaz ezezaguak
izango zizala garf, dinoio.

Ez-sartze Batordearen jarduna ez da-
be oniztatu, arean aritu eta izketat' diak
bafiketa uts izan zizala, bide egikofa
artzeke eragozpen goi besterik ez.

Aleman agindariak uste dabenau, es-
pafiar auzia arisikuz beterik dago; ta
gafiera, naspil ortan bitartekotasun
neufiak erabaki baiho len, politika go-
rabera asko kontuan izan beaf dira,
gera jekutak baiho urfunekoagok ere
bai, zuz asko.

Espafiar auziaz Hitler'ek dauan iri-
tzia dan bezela arituz, onek p'ozaz jaso
duala. Ingel'ek Gobernuaren asmoa,
esan beaf; ta asmo ori lempalen egiz-
tauten nai dau, osterantzean europaf
auzia ere, alde batera utzteko afleku
dago, ta europaf gorabera o'rek emon-
ten dautse Hitler' burukomin gelen,
bere politika asmo andiei buruz.

Schacht aleman ekonomia burukidea
Paris alderantz joango da gaur, an iru
egun egitekotan. Oraindik orain, euro-
paf santaldeko uri nagusitako orde-
kari berezia izendatu eban jaun auzo
Hitler'ek.

Dinoioez, oi dalako agerfaldia baiho
ez ei-da ostera ori, prantzefat eta ale-
maniar sglerosketa arloetaz jardun je-
gten afen. Eta De'boekin gai o'rek
arakatuko dituala azaldu dabe.

Aste onetan bertan beste ministro
aleman bat ere, Budapest aldera joan-
go da, Von Blomberg guda burukidea,
ta ostera onek ere, ondoren mardulik
izango dau, nonbait. Inglatera'ko ere-
go jaietan aleman ordezkari talde bu-
ru izan dogu oraintsu burukide orixe
Londres'en.

Londres'en egin dan bitartean, gi-
zante arloak baiho geisago ere izan ei-
ditu esku artean. Armatz miazat
gizakutuko, lateriak egin dautse egi-
une ta lanetan, Alemania'k eta esku
arlotu lortzea adizaki ei-eutsen inge-
les agindariei.

Gobernu ingelesari beste asmo-gai
bat ere agertu ei-eutsan; Alemania ta
Inglatera'k alferikin daben itxas-ium-
benaren osogaitzat, egazketa egime-
aren asmo agertu, egin al ba'legie.

AU, ORI TA BESTEA

Latefi Batza'ren Baruko arazuak.-Ordezkarit baria Franco'k Alemania'n.-Paxistak euren buruzagien oroigariz.-Euzkadi' tik Inglatera'ra juan diran lau milla umeak, abade protes- tanteak eruan ei ditue irakasle, esan dabe paxistak. Schacht, Paris'era. - Beste izparak.

LEBRUN JAUNA' BRAKUSKETAN

Paris. — "Arte Moderno" ikusketa le-
hura aldu zan Erkaletako leondakaria iru
e' dautan, watsaldeen, eta politikoa eta
Berriot jama zain zutuen bertan.
Bukindun ontzixoez Erakusketara
juan zan u'engo, eta an itxaldia egin eban
lehen jaurmak.

SCHACHT, PARIS'ERA

Berlin. — Ha, onen 25'gafenez urteigo da
Paris'erantz Schacht, biaramonean Era-
kusketan, aleman-erabaren askunde jala
bustekotan.

RUMANIA'KO MIKEL, VAL- SOVIA'N

Varsovia. — Gaur goizean e' dala ta uri
ostera Rumania'ko Mikel printze-
benen erikal leondakaria agurtzera izan

da, eta gero, Sunglyrdz mariskakari age-
faldia egin dautse.

Entente Txikia'ren ministroak eta Fran-
tze'ko ordezkariak agur-egin eutsen gel-
dokian, eldudikan.

Agindariak Beritiera bideko jantzi
izan bea' izan dala Mikel'ek, bere jan-
tzi partelak, okofik, Colonia'n gelditu di-
ralako. Jantziok egazkin berezi batek
ekafiko dautse goiz outan.

Printzearen omenez, oturuntza bat
eskefi dau Erkaletan leondakariak.

URTEUREN OSPATSUA

Roma. — Atzo abertzale buru agerpen
aundiak egin ebanan Italia'n, Europa'ko
gudategan Italia sartu zan egunko urte-
infen zan eta.

LATERI BATZAREN BARUKO ARAZUAK

Ginebra. — Latefi Batza edo S. D. N.
u'engo bilera nistak batzordea onotse-

ko, burukide batzuek izentatuko ditue, 1937
eta 1938 urteak dagozlekanak.

Bost autarki aintzat artuko ditue ziur
asko, eta eurotatik bat Txikia'rena izan-
go da.

ORDEZKARI BARIA FRANCO'K

Berlin. — Franco'k Alemania'n berotien
ordezkari izan dauten oribatit andakatu-
ko ete daben dinoio.

España gudontziko ontziburu aldi bat-
ez izan zan Magaz almirante-ordea au-
keratuko ete daben zutimuna dago.

Orain arte Alemania'ko urburuan
Franco'ren ordezkari izan dan Torres ja-
uak Berlin'en jaitatuko dau Ordezka-
ria'ko artuemon arduradun eta burukide
modura.

dun eban izpariariekin. Itunben ofen bi-
dez Entente Txikiaren eta Italia'en ar-
teko eragozpen eta kezak axetu zizala
azaldu eutsen izpariariei jaun o'rek.

PAXISTAK EUREN BURUZAGIEN OROIGARIZ

Talavera de la Reina. — Calvo Sotelo'ri
bere jaitotzi dan Tuyn' egin dautse
oroigalutako, uri ofetarik bertoko espe-
tzo antzutuetauri lemduta Talavera'ko
ikufa daukan arlandu aundia b'ituko
dabe.

EZ DABE GUZUR AUNDIA, BE, ESAN, AUNDIAGOA, BE, ESAN EIKEEN-ETA

Burgos. — Ingel'etara juan ditan 4.000
umei lagun egitera, ta abade protestante
juan ei-dira. Ume o'rek euren asabagan-
dik artu eban erlegino edo uskurtze o'lan-
te galdimazotan ei-dautse oniei euzko-
ta "oskuratuta" ta gofak.

Frantzetar izparingien iritziak

Paris. — Erakusketak tokian egunotan da-
rabilezan lan eta joanetof urdurak ager-
tu dautse "Le Matin" egunkeroak, egu-
nez ta gabaz etengabe lanean deragio-
ela-ta.

Gai berberetaz idatzi dau "L'Aube" k
ere, eta erakusketaren zabalkundearen
egin dautse bertan: eldu daitzanak
izango dirala dudarik bage adizak; dau.

"Le Figaro": Wladimir d'Ormasson
idazleak gauza edertzat etsi dautse Era-
kusketak, eta p'antzefat izazaren gai eta
Paris'en ta Frantz'en emaitz b'itak da-
la dinoio, eta lan ortan jardun izan dabe-
nen loten ondoren mardula.

"Le Populaire": Erakusketak, lanetan
C. G. T.'koak azkenengo ez dira izan,
eta bake, abeti ta auferakunde alde jar-
dun dabe.

"Le Figaro": n, eskoitar taldeakaz di-
du Kerillis idazleak, b'itko o'rek bein ba-
ho safiagot eratuak izan diran a'fen, be-
pofot egin dabela adizakiaz, inoiz ezer
"egiten" jakin ei dabelako.

Bailly'k ordea, beti bezela, C. G. T.'s
ren aurka gordifak jauki ditue "Le Jour-
nal", eta p'antzefat efi ankafa dala esana, eta
onurain b'ila e'fobuluzio bidez barik era-
gin nai daua azalduaz.

Arc de Triumphen euzagien urtea go-
mutatu dau "L'Ordre", eta d'ela dino:
"Orain eun urte, Louis Philippe ez zan
ausartu Arc orfen jaina joaten bere kal-
tez erasoren bat izango ebalakoa, ta
atxokoa, bafiz, Lebrun izan zan eunurte
jaialdian.

Vicennes kirol-zelaian atzo izan ditan
jaiak azalduten ditue "L'Humanite" eta
"Le Populaire" izparingietan. Conturier
eta Bracke idazleak, 200.000 lagun egaz-
kizale sutsu egertu ei-ziran.

Izparingi o'rek Espafia'ren azkatasun
alde dindardun taldea aldetutun dau, eta
talde o'rek, gogor irahingo daua adizaz-
ten dau, etsiak orain lez zaitu antzean
irau dautse artean.

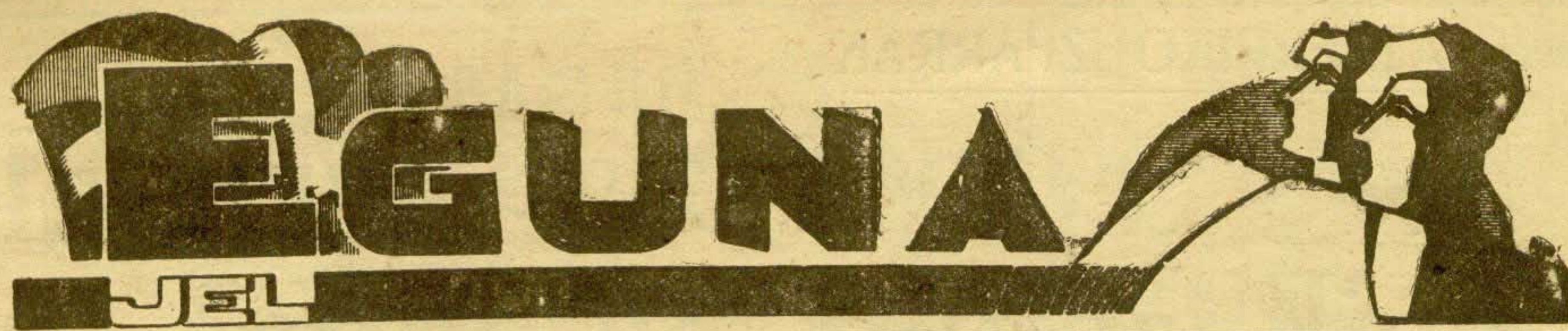
"Le Journal": "Frantzeta ta Alemania'
ren arteko gorabera auzartu ondoren,
galdera axxe egiten dau: Nora dau Euro-
pe?"

Idazlaren amajaz auzo da: "Ni une
ontaro illo ba'ntz, onu auzo emongo
neuke azken-itx bezela; frantzeta' on erant-
rupena zaitu ta frantzeta' zintzo izan
zaitze."

"Les Echos": "Erakusketak diardur,
ta auzo dakar: frantzeta' gure gogoa
ba-genduan izan, bafia lan edo onuratu
au ez genduan oniztetate nste, bidean izan
ditugun zoztor eta eragozpen ngariaz eri-
noko eritxagun-ta."

"L'Ordre" ta "Le Petit Journal" ek
ere, jardun agiriak Erakusketaz ditue.
Frantz'ek bere adizkidetaz postu ta etsi-
ak itundu egin dautse, dino, bere bata-
sun, jokara ta ondoren onakaz.

Azkenengoak g'itxoz, 50 lat-firik es-
ku artuko dabe Erakusketan, eta o'rek-
tero, bafuko b'itazun eta b'itazun erak-
etaz kanp'okoa ere, ortze agertun da-
la adizaki g'itxi.

Lgo. urlia

123'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. orrilla 26'gna. eguaztena

15 eunen

Espanar gudako izparak-eta

Tajuña'ren ertzetan arerioak atzerantz egin dau erepublika'rei bide lagateko

Las Inviernas artu eta Alaminos'ko lufalde batzuk erepublikar gudarien eskuetan laga bear izan ditue paxistak.-Barcelona'n bonba gordeleku bat billatu da.-Guda-atzea garbituteko, armak batzen erietan.-Las Navas erriaren auzuak artu ziran atzo goizean.-Franco'ren lotsagabekeria.

TRUXO JAUNAREN AZALPENAK

Valencia. — Truxo, Zuzentza Zaingo'ko burukideak izanarri adierazo dutesenez, Zaingo ofetako ardura egin zuten zuzentza erakundeak bidezko gizonari dutesen beginaren eta lotesari yagokonez euren erabagi ta zuzentzetan jokatu dagesen. Auzitegiak atontzen jardun dau.

Madrid'go Auzitegi'ko Epaikari guziak, Jacin'go ta Castellon'go Auzitegi'ko piskalak eta Valencia'ko I Epaikari-epaikari-epaikari'ko lendarikariak ikertu eben Iruxo jaun-
da.

GUDA-OINETARA BEGIRA

Madrid.—Igandez Guadalupe'ko sailetan sasi efi euren ezkero, okinaldi jagoatirik ez dabe egin erikaldafak.

Guda toki ta lufalde egoki egin ekezan Las Inviernas aldean egin dutesen lufalde batzuk. Azkenengo okinaldian uririk ez zan artu, baina sei kilometroko auzirak egin eben.

Orain artutako sailok sendotzen diñadue erikaldafak, arerioak edonoz egin dagesen.

ke atzera eurentzeko okinaldien bat-eta. Guda-oinok baidin daga ta auzitegi guda-oinok Abanades'en bizkafez-bizkaf dagoz.

Aravaca'ko ta Pozuelo'ko guda-tokiak aspaldiko bizen suagatu dabez. Madrid ondo'ko guda-oinetan, batez, be, Ciudad Universitaria'n pusilekin eta leaioekin batzuk egin dabez.

Morata de Tajuña'n bultza batzuk bide erikaldafak nai eben dutesen daga ta Somosierra'n bultza batzuk batzuk egin eben.

Tajo Egoaldean artutako sailak garbitzen eta guda-lufalak atontzen jardun dabez erikaldafak.

Iparraldean bultza bizi batzuk egin dabez ta Cordoba'n alkarfen indaf neurketan jardun dabez.

Iparraldean, Leon'go sailetan ustekabaz guda-toki garrantzitsu batzuk euren dutesen daga, ueste eben arerioak, baina erikaldafak ez dutesen laketu ta gaitze auziak egin eben.

Bizkadi'n euzkotat gudarjak egin alak eta lefak egin dabez paxistoi Bilbao'n

uieratzea eragotzeko ta adoretu ta kementsu jote dabe.

Erikaldaf egazkintariak Palma de Mallorca, Valladolid eta Palencia'n egin dabez egazkada batzuk paxista gudarjak dagesen banandu ta guda-gai oleak eta guda-tokiak suagatzeko asmoz.

Madrid aldean, be, egazkada batzuk egin eben dutesen daga eta paxistoi Madrid suagatzeko eragotzeko.

Hospital Clínico'n jautzi ebezan suaga batzuk

CASTILLA'KO LANGILEEN

FGOEREA

Valencia. — Castilla'n paxistak mende dagesen sailetatik iges egin eta erikaldafak jengana etosi dutesen, lendarikariak ziran izpafak emon dabez Castilla'ko langileei buruz.

Villavieja ta Collado de Butron bitartean bultza bidez egin egin dutesen paxistak eta lan ofetan dabilen 1.000 lan gileri lan-sariak ez egin dutesen eta bazarjak ta apari zelako edo alako bazar bakarik.

Lan asko egitera dabez ta ukearen-keze geiago egin egin dutesen zigtortu ta lan eragiten egin dutesen.

Burgos, Palencia ta Valladolid'ko eritourik geienak lapurtu egin dutesen. Uri ofetaki eritourik trossak kendu egin dutesen ta igali ta jana'ri guziak, be, bai.

BELGIKAR SOZIALISTEN JO-

KABIDEA

Valencia. — Belgikar sozialistak zelan baitze egunoro lagundu izan dutesen erikaldafak. Apurka-apurka belgikar sozi-
listez gain, belgikar ugazabak euren, be, zuzentzaen, pakearen eta azkatasunaren alde diurtu dira.

Arpide, jai ta mitinak bide erikaldafak laguntzeko dirutza auziak batu dabez. Jokera oien zuzendari Vandervelde, Derbuckero ta Illman, belgikar askakale alderdien zuzendariak dira; irurogi ta amabirik, irurogi ta amasei urte daukenezan, erikaldaf Europa'n azkatasun alde ta munduaren gaitzakile ta paxistakariaren ondandien etsirik gogotsu jokaltzen dabez erikaldafak.

Beste lategi batzuetako sozialisten, adibidez, Pica, Mathews, ta abar lankide dira; sozialistekin batera jokaltzen dabez komunista ta Fontaine buru daben jakitum taldeak, be, erikaldafaren buru-erikaldaf ta adoretak miragari yakoez ta begiko guzi ofel.

PICH Y PON, IL?

Barcelona. — "L'Humanite" izpafingiak diñonez Generalitat'eko lendarikari, Barcelona'ko alkate eta Catalunya'ko gobernadore izan zan Pich y Pon il egin da.

BONBAK

Barcelona.—Efi Zaintza'ko ordezkariak agertu izan dau Barcelona'n ingurutan bonba gordeleku bat billatu daga be'um bonbakin eta ogetamozotzi pusilekin.

GUADALAJARA'KO AURERA-

KADAK

Madrid.—Izpa'ngi guziak erepublikar gudarjak Guadalupe aldean egin dutesen auzirak dagesen jafaitzen dabez. Auzirak dagesen Las Inviernas eta Alaminos'ko toki batzuetan artu zitezzen atzo.

Gudarjak geratu egin dira efi bariak egiteko Canales del Ducado'n, Sañices'en eslamutara. Cifuentes'ko Sortalde'etik, Sañices'ko artu ondoren, Villanueva de Alarcón'era eldu dira.

FRANCO'REN LOTSAGABEKERIA

Ginebra.—Lategi Batza'ko idazkari nagusiak Franco'ren telegrama bat artu dau, espainiar erepublikako gobernuaren ordezkari. Lategi Batza'ren batza'ren artu izan dagesen.

INGELATERA EMAKUMEEEN DEIA

Valencia.—Euzkotat umen Ingelate'ratzea daga ta, Gudearen eta Paxistakariaren Aurkako Emakume Batza'ren batza'ren artu izan dutesen daga ta zuzendu dutesen ingelate'ratz emakumei ta gudearen ondoren zeinen gaitzak dagesen gogotsu edo mediatu dagesen dutesen deian.

Legedko dan Gobernuak guda odol-jarriotsu ta inguragari au amaitzeko bear dagesen guda-gaiak erosi al dagesen bear dagesen laguntza Ingelate'ko Gobernu'ekin al dagesen, Gobernu o'eri eskatu dagesen esaten yakoe deian.

IZKILUAK BATZEN

Valencia.—Arnak batzen agunotan egin dutesen lan ondoren, atzo, erki batzuetan batu izan dutesen artu zitezzen emon zitezzen atzo Efi Zaintza'n.

Alcánte'n pistola bi batu dira; Ciudad Real'ean amaf arma luze; Madrid'ean amaf arma luze; Granada'n luze; Barcelona'n 1.073 arma luze eta 94 motz. Guztira 1.200 arma.

Autuka - mautuka

Inglaterra'ko aldundian batzar gogor eta asareak egin dira Londres'ko aldundian. Laboristak, eskatu dabe eregien jauregiak osategi biurtu daitezala. - Eregien dirutzak ezetsi ta txartetsiten. - Konserbadoreak garaille. - Beste izparak.

(Joseph Diseroll'ek.)

Londres.—Buzkude-jaietako opofaldi ondoren, be'ero ere bere batza'ren jo du aldun-batzak, eta inguland'ko aldun-sailetan mantentzeko Gobernuari gudu bostean egi irurogi'atmeretzi nillu libra esterlina eman bear dutesen ofetaren izen-lefokada burutzea be' bizioko naste ta zarata sortu zuten aldunok. Bakaldun-sailetan mantentzeko da dirutza ori, baina ez Edorta bakaldun izandakoa; oni Gobernu ez dio penke bat ere emango.

Batzar asi ta laister, Aldun batzako ofadikal kideak Windsor'go duke ta Mrs. Simpson aitzaten zituzten deadar bizi, bakaldun-eto guziak, Buckingham, Balmoral, Windsor, Hovood eta ostontzeko-eta'ko jauregiak inguland'ko gaitzontzat egi'etako bihurtzeko ofadituz, Bakaldun-sailetan iñoren lepotik bizi'etako jake-ra efi-otik apurteko esatuz eta bakaldunaren irabazide astean zortzi libra esterlina bario geiago ez daga izan bear eta efi-otik baten bizi bear zuala gaitzontzat.

Norbaitek buzkundea ta buzkunde-jaiak zirkoko saio'etako bezalakoxe etsi zituan.

Aldun batzuk paxistakari eman zitoten, beste batzuk be'itulu ziran. "Comunes" deritzaion batza'ren jende "jatoriko" batzar ueste izan dute beti ta ez zioten egoki iritzi deadar bizi'at emanu me baten izena aitzatez. Baina Gallacher "gaitzontza" ixilduko zuzenik ez zegoen, eta onelaxe jafaitu zuan: "Eman dagesen bakaldunari aldunak irabazten dutesen beste, berak ez du geiagoko lanik egin-eta. Bizi bedi edozein bezalakoxe etze baten, bere lorategi ta guzi, eta ikertu nai dutesen eritafak kumplitu gaitze ikertzeko etzean, astean zortzi libra esterlinadun irabazpidea dutesen. Ori bai, bakaldun

borista eta komunistak, ostopok-ostopok bideratu, "Comunes" deritzaion batza'ren kideak efi'atzen izen-lefokada burutzea erabakitzeko alde eman zuten autukia.

Vinston Churchill'ek, monarkia ta efi'atzen izen-lefokada alderatuz, ez zelala zergatik eta nondik mora, esan zuanen, sortu zirala efi'atzen izen-lefokadaren aurkariak, oraindik arte bario ez daga VIII'gafen Edortak irauan artio'ema teketan antzeko izen-lefokada bat eragotzen bear gaitze zutelarik, guzi ori esan zuanen, Mrs. Simpson'en izena entzun zan batzar-aretoan. Churchill'ek, abots ilxez, monarkia'ri zer geriatu z'itzaion galdetu zuan. "Mrs. Simpson", esan zuan deadarf Willie Gallacher aldun komunistak. Churchill'ek ez entzun edo entzun-ger egin zuan egin gutxiaren buruan Windsor'go dukene izan bear zuan emakumearen izena. Baina Gallacher ez zegoen ez Churchill'eri ta batzar-aretoan zeuden beste guziak ere entzun-razo ga be galditzeko. "Mrs. Simpson" ots egin zuan basapizti antzo.

Aldun batzuk paxistakari eman zitoten, beste batzuk be'itulu ziran. "Comunes" deritzaion batza'ren jende "jatoriko" batzar ueste izan dute beti ta ez zioten egoki iritzi deadar bizi'at emanu me baten izena aitzatez. Baina Gallacher "gaitzontza" ixilduko zuzenik ez zegoen, eta onelaxe jafaitu zuan: "Eman dagesen bakaldunari aldunak irabazten dutesen beste, berak ez du geiagoko lanik egin-eta. Bizi bedi edozein bezalakoxe etze baten, bere lorategi ta guzi, eta ikertu nai dutesen eritafak kumplitu gaitze ikertzeko etzean, astean zortzi libra esterlinadun irabazpidea dutesen. Ori bai, bakaldun

ori egin ezkoro beste aldeko "jatorizko" jendeak, duketak eta dukemak, destain egingo dutesen.

Jack Jones aldun laboristak izan zuan ondoren izaldi: "Bakaldun-sailetan "laka-yos" betirik zegoia esan zuan. Gallacher ena izan zan ondorengo erantzuna: "bakaldun-gelako neskekak".

Neville Chamberlain'ek asi zuan batza'ren, itzal eta be'itulu asi ere. Bakaldun-sailetan mantentzeko efi'atzen izen-lefokada egoki ta bidezko zala esan zuan.

Laborista-taldearen izenez, Clemente Richard Atlee alderdi buruak jiz egin zuan izen-lefokadaren aurka. Buzkude-jaietan eragitako dirutza-geiagokieria burutatu zuan eta ori be'itulu amaitutaz eman bear zala gaitzontzat.

Chamberlain'eri, bere aita, Joseph Chamberlain opetsua, Victoria bakaldun-ema aginipidun izan zanean, erikaldaf-
en aldeko zabalkundelari izan zal jaulki zion, baina, berak ez zuala ori esan-ekin erikaldafaren aldeko zabalkundelik egiteko asmoz. "Nik, baina, e nuke ufatz bat ere entzango monarkia kapitalista baten ordezkariak erikala ezartze-
atzen", esan zuan Atlee'ek, "gure izen-lefokadaren aurka egiteak ez dutesen inongo erikaldun-ekin gaitzontzat. Gure aurka ofel ez du ekonomia oinarti. Inguland'ofel "aundikeri" zale daga gaitzontza zuan, noizki be'itulu bari ori. Auzitegi'atzen ez el da jendea be'itulu bakaldunari begira ta gur-
la. "Azkenengo urteotan geiagi jaso dituzte bakaldunok itzaldi ta ifatsaletan, eta kaltetari da ori efi'atzen", gaitzontza zuan Atlee'ek.

"Gogaitaki ta kaltetari da geizuridez efi'etza be'itulu daga bakaldun gaitzontza be'itulu dutesen."

Atlee'en iritzi alde atera zan James Maxton ere, laborista alderdi burua, eta ofegien jauregiak geiagoki bizi'etako es-
tatu zuan, batez ere Buckingham'eko jau regia, Windsor'ko gaztelua eta abar.

Churchill'eri egundoko asafae agertu eutsan, u'engo, gaitze denborak aziti egin zituela-ta, aldi artan erikaldafak be'itulu zala ta egi'etza guziak itxila egi'etza eskatu eioian aldi aur gaitzontziaz.

"Gozia da ori!", erantzun eutsan Churchill'ek, eta amafuz zututa, Maxton'eri jafaitu eutsan, bere politika as-
moak olako nai alako izan aien, Gorika V'gafen agintzaldian efi'etza-omiketa ofel alde be'itulu gaitzontza zala adieraziz.

Liberal alderdiaren buruak, Archibald Sinclair'ek, efi'etza jauregiak auzitegi'atzen egi'etza izatea nai dabela ing les efi'etza, azaldu eban, eta ez geiagoki. Gorika V, Edorta VIII ta Gorika VI efi'etza andiak izan dutesen, eta monarkia arazak ofel eta garbi jafi dituela.

Efi'etza sendiaren irabazpiaz sariak lategi-
toak dirala, iñon Wengewood l-boris-
teak, eta Suezia'n eta Dinamarka'n efi-
etza oi dutesen lota ta apaditza efi-
etza artu bear dirala. Efi'etza sariak efi-
etza sendiaren batzafik ez dirala, adirazi eban, oteln mepoko, txaldaneta em-
pauko jan-txakufak ere otirixek jaten da-
bela.

Esamez eta erantzuz gogoki a'ien, la-
boristen eskaria ez izan aintzat artu, aoi
autarki kontra ta 102 alde bario ez zi-
tuela.

GERNIKA'ko SUGARRAK

Alemania'ren argibide

Alemania'ko Efi-Ekintza batza sor-
tutazoteko egin dutesen Batza'ren jende
dagesen dan Heinrich Mann alemandar
idazle argiak, Gernika'ko sugarrak
buruz azalpen onetxe egin dauz:

"Gudarako ez da be'itulu izan Ger-
nika'ko urla eta Euzkadi zuzitza. Uri-
ok apurteza legagabekeri ezspengari
daga. Ori egin dutesen alemandar loka-
gari yakoz, Alemandar jentik, be, me-
rezi dagesen egin onafu dagesen. Ige-
si duazan ume ta emakumeak erail da-
bezanak, alemandar gudarjak egin izan
dagesen. Nazifak gobernuaren espesee-
tan espeseean dagesen egin egin odol
egafi ta basatitaki zale'etza asetan
dagesen tateko dira ta ezspengari
yakoz. Euren lategi agintaritzaz berezi
ofel guziak jitsutu dauz ta euren agin-
tariei oso-oso'rik men egin dutesen ta
giza-izateari yakokozan jokabideak, be,
galdi eragin dutesen. Erbeste efiari,
ezpai gabe, euren efiari berberari ja-
san eragino leuskoena, jasan eragi-
ten dutesen.

Alemandar galdu ofel alemandar
izendun guzi'etza'etako gorofa ta igu-
na sortzen dagesen egin egin ta nar-
menak bide, baina ofel jokabideak
guziak munda doguz alemandar zim-
tze diran milaka gizonak.

Azaleriz "gudea be'itulu daga", ta eder-
keriz "sarkalde gogo-lantzearen gaitz-
ontza be'itulu agertzen dutesen agin-
tari ta jauntxoak, euren bizi'etza guz-
tiz gorofa dagesen miloiak alemandar-
ek.

Buzkude'etako katolikok dira, Euzko-
tarion semeak zuziten dagesen guzko
suagak jautzen dagesen sarkalde
gogo-lantzearen alde'etza al dira? Ale-
mandar katolikok bizi'etza'etako dagesen
jautzaren bidez gogo-lantze'etako
alde'etza egin al daga? Katolikok euren
sifismenak egin asko jasan be'itulu
daga ta jautzariak, be, il dagesen Ale-
mania'n olako ofel.

Gernika efi'etza egin su-gafak Alemania
argitu egin eben. Guziak ikusi egin
izan zan suoi. Azkatasun jaxaropina
dagesen alemandar efi'etza aldira bi-
urtu be'itulu. Alemania'ko politika aldir-
di auziak azkatasun lantzeko lanetan
asi dira. Guda bizi'etza'etako munda'etza
dagesen eta lategi'etako efi'etza aldira
dagesen zabalkundea lategi'etako ta Ger-
nika'n egin eben antzeko basatitaki
inguland'etako be'itulu dutesen daga.

Bakea nai al dutesen? Azke zaroan
hudi guzi'etza'etako, orain Alemania'ko
agintari diranok bultza egin egin dutesen.
Alemania'k bakea nai dan ta ori egin

dagesen. Sifistu egi'etza'etako Alema-
nariak be'itulu dutesen ta efi'etza'etako
baketan bizi nai dagesen. Gudea gerbitat
dagesen aurka egi'etza'etako alkarit
zaitte! Alemania'n euren daga nagesen
baita ez daga alemandar! Alemandar
gou gara."

Bilbao'k oren

garantzi aundia?

Ona tenen "Sept" aldizkaria idoro
dogan lan egoki ta gaitzontza bat:

"L'Europe Nouvelle" k dagesen dagesen
Ingelate'etako izkili-geitza daga. Ale-
mania'ko guda-zalutagintza'etako dagesen
eragile'etako lategi'etako gaitzontza auzi-
diak sortu dagesen.

Alemania'k bere burdin urtasunoi Bil-
bao asaldarian mende jasi egin egin
atundu dagesen. Bilbao alde ofetza mende
abertak dagesen. Meatz edo mifia ta bur-
din-oleto'etako domu edo lategi'etako gaitz-
ontza'etako ta ta burdin geiena Ingela-
te'etako eruetan izan dagesen; asaldari edo
paxistak Bilbaio euren dagesen bidez baina,
meatz edo mifia ofetatik ataraten dan
burdinez Alemania'ra eruteta izan dagesen.
Ondin olakorik ez da gaitzontza ofetino.

Ollakorik gaitzontza ez dan artean ai bal-
zen azkaf guda-izkili geitza egin egin
eta, Alemania'ko Guda-Agintaritzaz Na-
gusia artatze'etako lategi'etako ta lategi'etako
ofetatik urien al dagesen Stalin'ekin efi-
etza'etako gaitzontza gaitzontza dagesen.

Ekonomi-sailetan, Alemania'k eta Ru-
sia alkarfen be'itulu dutesen ta egi'etza
bat bion artean egi'etza bizi'etza'etako lategi-
kue onurakof. Lan-gaiak Rusia'k, Ale-
mania'ri emonak ta gintza lan jeta aufer-
apenetan Rusia'k, Alemania'k lagundu-
az, alkarfen be'itulu dutesen ondorengo lategi-
keez. Agintarien gogai ta burdinek Ru-
sia'n eta Alemania'n alde auzia dagesen
ta alkarfen be'itulu bizi'etza'etako lategi-
sailetan, baina be'itulu ta alde ofel gaitzontza
Rusia ta Alemania ez egi'etza alkarituko!

Egi'etza'etako lategi'etako ta egi'etza'etako
kerien artean batzuk ueste dutesen tedi-
ko aldirik ez daga. Lategi bi ofel al-
karitza'etako bidez lategi'etako dira, baina aldi
onetan alkarfen artuko keezak ta ikusi
e'itza'etako eragotza dagesen."